

Konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie dwutorowych karier sportowców

(2013/C 168/04)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ I PRZEDSTAWICIELE RZĄDÓW PAŃSTW CZŁONKOWSKICH,

PRZYPOMINAJĄC, ŻE:

na posiedzeniu Rady w dniu 20 maja 2011 r. ustanowiono plan prac Unii Europejskiej w dziedzinie sportu na lata 2011–2014, w którym podkreślono rolę kształcenia, szkolenia i kwalifikacji w sporcie i utworzono grupę ekspercką ds. kształcenia i szkolenia w sporcie mającą przygotować propozycję europejskich wytycznych w sprawie kariery dwutorowej,

PRZYJMUJĄC Z ZADOWOLENIEM:

unijne wytyczne dotyczące dwutorowej kariery sportowców, przygotowane przez grupę ekspercką państw członkowskich i Komisji zajmującą się kształceniem i szkoleniem w sporcie w oparciu o propozycję grupy eksperckiej *ad hoc* ds. kariery dwutorowej i w których zachęca się do wielu środków z zakresu polityki mających na celu wspieranie dwutorowych karier w sporcie ⁽¹⁾,

UZNAJĄC, ŻE:

1. do celów tych konkluzji Rady termin „sportowiec” należy rozumieć jako oznaczający „utalentowanego sportowca” lub „wybitnego sportowca”, zarówno kobietę, jak i mężczyznę, a także sportowców niepełnosprawnych, z poszanowaniem oenztetowskiej konwencji o prawach osób niepełnosprawnych:

- termin „utalentowany sportowiec” należy rozumieć jako oznaczający sportowca uznanego przez organizację sportową, organ zarządzający lub państwo za sportowca mającego potencjał pozwalający mu rozwinąć wybitną karierę sportową,
- termin „wybitny sportowiec” należy rozumieć jako oznaczający sportowca, który zawarł umowę z pracodawcą zatrudniającym sportowców lub z organizacją sportową, lub który ma status wybitnego sportowca uznany przez organizację sportową, organ zarządzający lub państwo w oparciu o udokumentowane sukcesy i osiągnięcia;

2. termin „kariera dwutorowa” należy rozumieć jako oznaczający możliwość elastycznego łączenia przez sportowca, bez zbyt wielkiego wysiłku, jego kariery sportowej z edukacją lub pracą, poprzez trening wysokiej jakości, w celu ochrony jego interesów związanych z etyką, interesów zdrowotnych, edukacyjnych i zawodowych, bez uszczerbku dla celów żadnej z tych działalności, ze szczególnym naciskiem na ciągłe kształcenie formalne młodych sportowców;

3. najwybitniejsze osiągnięcia sportowe powinny móc być łączone z edukacją i pracą zawodową, tak by wysiłki sportowców mogły się wzmacniać i w ciągły sposób przyczyniać do rozwoju społeczeństwa. Sportowcy zdobywają wiedzę, umiejętności i kompetencje dzięki swojemu zaangażowaniu w sport; zalecenie Rady w sprawie walidacji

uczenia się pozaformalnego i nieformalnego ⁽²⁾ daje państwom członkowskim podstawę do uznawania i walidowania takiego sposobu uczenia się;

4. propagowanie dwutorowych karier sportowców przyczynia się do osiągnięcia kilku celów strategii „Europa 2020” ⁽³⁾ (zapobieganie zbyt wczesnemu kończeniu nauki, więcej absolwentów szkolnictwa wyższego, lepsza zdolność do zatrudnienia) i czyni polityki dotyczące sportu skuteczniejszymi, dzięki zatrzymywaniu większej liczby sportowców w systemie sportu;
5. sportowcy w coraz większym stopniu regularnie trenują za granicą lub uczestniczą w zagranicznych zawodach, co powoduje, że łączenie kariery sportowej z nauką w szkole, ze studiami lub karierą poza sportem jest bardziej skomplikowane. Tacy sportowcy stanowią jedną z najbardziej mobilnych międzynarodowo grup w społeczeństwie Europy;
6. sportowcy w istotny sposób przyczyniają się do tworzenia wizerunku sportu i aktywności fizycznej, przekazują społeczeństwu wartości, takie jak uczciwość i poświęcenie na rzecz osiągnięcia celów, a także stanowią wzór do naśladowania, ułatwiając w ten sposób wyszukiwanie młodych sportowców. Ponadto są oni ważnymi przedstawicielami swoich państw. W tym kontekście wszystkie organizacje sportowe i rządy są odpowiedzialne za umożliwianie sportowcom osiągnięcia sukcesów w realizacji karier dwutorowych, w celu dopilnowania, by nie byli oni defaworyzowani po zakończeniu kariery sportowej ^(*);
7. w sporcie dzieci należy zawsze kierować się oenztetowską konwencją o prawach dziecka. Przede wszystkim należy starać się dopilnować, by zaangażowanie dzieci w przygotowanie do sportu na wysokim poziomie nie było szkodliwe dla ich dobrostanu fizycznego, społecznego ani emocjonalnego, oraz aby nie przynosiło efektów przeciwnych do zamierzonych ^(*);
8. głównymi wyzwaniem w odniesieniu do jakości edukacji i usług wspierających sportowców zaangażowanych w Europie w sport na wysokim poziomie są:
 - zapewnienie rozwoju sportowców, szczególnie w przypadku dyscyplin wymagających wczesnej specjalizacji (prowadzone zgodnie z oenztetowską konwencją o prawach dziecka) oraz rozwoju młodych ludzi dzięki kształceniu i szkoleniom,
 - równowaga między uprawianiem sportu a edukacją oraz, na późniejszym etapie życia, równowaga między uprawianiem sportu a zatrudnieniem,
 - faza kończenia kariery sportowej przez sportowców, w tym tych, którzy opuszczają system sportu wcześniej niż planowali ^(*);
9. by być w stanie konkurować na wysokim poziomie, znaczna liczba sportowców jest zmuszona uzupełniać

⁽¹⁾ Dok. 17208/12.

⁽²⁾ Dz.U. C 398 z 22.12.2012, s. 1.

⁽³⁾ COM(2010) 2020 wersja ostateczna.

^(*) Zastrzeżenie weryfikacji: delegacja IT.

finansowanie swojej działalności sportowej, często dzięki wsparciu rodziny, kredytom studenckim lub zatrudnieniu na niepełny etat lub w pełnym wymiarze. Niektórzy sportowcy przestają uprawiać sport, gdyż mają kłopoty z połączeniem kariery sportowej z edukacją lub pracą;

10. sportowcy odnoszą znaczące korzyści, jeżeli są w stanie połączyć karierę sportową z edukacją lub pracą, w tym korzyści związane ze zdrowiem (czyli bardziej zrównoważony styl życia i mniejszy stres), korzyści dotyczące rozwoju osobistego (czyli rozwijanie umiejętności mających zastosowanie w sporcie, edukacji i innych sferach życia), korzyści społeczne (szersze kręgi znajomych i systemy wsparcia społecznego), a także mają większe szanse na zatrudnienie w przyszłości,

W ZWIĄZKU Z TYM WZYWA PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE UE, ORGANIZACJE SPORTOWE I ZAINTERESOWANE PODMIOTY, BY W RAMACH SWOICH KOMPETENCJI I W SWOIM ZAKRESIE ODPOWIEDZIALNOŚCI, A TAKŻE Z UWZGLĘDNIENIEM NIEZALEŻNOŚCI ORGANIZACJI SPORTOWYCH:

1. na podstawie zasad zawartych w unijnych wytycznych dotyczących dwutorowej kariery sportowców przygotowali rami polityki lub krajowe wytyczne dotyczące kariery dwutorowej obejmujące podstawowe podmioty, na przykład ministerstwa odpowiedzialne za sport, zdrowie, edukację, zatrudnienie, obronę, młodzież, sprawy wewnętrzne, finanse i inne, organizacje sportowe, organy zarządzające, instytucje edukacyjne, przedsiębiorstwa, izby handlowe i zawodowe oraz organy reprezentujące sportowców;
2. propagowały współpracę wszystkich właściwych podmiotów i porozumienia między nimi dotyczące rozwijania i wdrażania karier dwutorowych;
3. zachęcały do współpracy międzysektorowej i wspierały innowacyjne środki i badania mające na celu wskazanie problemów, z którymi muszą się zmierzyć sportowcy zarówno w trakcie edukacji, jak i w miejscu pracy, oraz rozwiązywanie takich problemów;
4. propagowały wśród państw członkowskich, na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym, wymianę dobrych praktyk i doświadczeń w zakresie karier dwutorowych;
5. dopilnowywały, by środki wspierające kariery dwutorowe, gdy środki takie istnieją, były stosowane zarówno wobec sportowców mężczyzn, jak i kobiet, a także aby uwzględniały specjalne potrzeby sportowców niepełnosprawnych;
6. zachęcały organizacje sportowe i instytucje edukacyjne, by dopilnowywały, aby na rzecz sportowców podejmujących kariery dwutorowe pracowali jedynie odpowiednio wykwalifikowani lub wyszkoleni pracownicy lub wolontariusze;
7. propagowały stosowanie standardów jakości w sportowych instytucjach edukacyjnych i centrach treningu wyczynowego, na przykład standardów w odniesieniu do personelu związanego z karierą dwutorową, ustaleniami dotyczącymi bezpieczeństwa i ochrony oraz przejrzystości w kwestii praw sportowców;
8. w przypadku edukacji sportowców:

— pozwoliły na dostosowane ścieżki kariery, w ramach odnośnej polityki lub systemu przepisów, aby umożliwić sportowcom łączenie działalności sportowej z edukacją, najlepiej w kontekście sieci instytucji edukacyjnych. Pomocne w tym zakresie mogą być: dostosowane cykle akademickie, indywidualny tok nauki, kształcenie na odległość, e-uczenie się, dodatkowa opieka dydaktyczna i elastyczność w przypadku harmonogramu egzaminów,

— rozważyły korzyści z wdrożenia na szczeblu krajowym w przypadku usług związanych z karierami dwutorowymi systemu akredytowania jakości w centrach treningowych, szkołach i akademiach sportowych, klubach i federacjach sportowych oraz na uczelniach,

— rozważyły wspieranie instytucji edukacyjnych na szczeblu krajowym i w stosunkach pomiędzy państwami członkowskimi, by zapewnić współpracę na rzecz dostosowania programów edukacyjnych i pracować przede wszystkim nad ustanowieniem równoważności poziomów kwalifikacji, jak opisano w europejskich ramach kwalifikacji,

— rozważyły zastosowanie środków, które ułatwią geograficzną mobilność sportowców, oraz będą ją propagować, by umożliwić łączenie karier sportowych z programami edukacyjnymi za granicą,

— propagowały rozwijanie programów treningowych lub kwalifikacji w sektorze sportowym w odniesieniu do sportowców, dzięki zachęcaniu do tworzenia powiązań między podmiotami zajmującymi się kształceniem a organizacjami sportowymi,

— nadal pracowały w obrębie krajowych ram kwalifikacji nad ujednoczeniem z europejskimi ramami kwalifikacji kursów sportowych, kwalifikacji i certyfikatów zawodowych w przypadku zawodów w usługach wspierających kariery dwutorowe;

9. w przypadku pracy zawodowej sportowców:

— wspierały konkretne przedsięwzięcia (seminaria, konferencje, warsztaty, wydarzenia tworzące sieci kontaktów, targi pracy) dla sportowców, podkreślając znaczenie kariery dwutorowej i informując ich o właściwych dostępnych usługach i wsparciu na rzecz ich pracy,

— rozważyły ustanowienie konkretnych programów dotyczących karier dwutorowych dla sportowców pracujących w usługach publicznych, co stanowiłoby również przykład dobrej praktyki dla innych pracodawców,

— zastanowiły się nad możliwością przygotowania środków równoważących niedogodności, jakie sportowcy mogą napotkać z powodu ich nieregularnego uczestnictwa w rynku pracy,

— propagowały wskazówki i wsparcie dla wybitnych sportowców przechodzących na emeryturę, tak by mogli oni przygotować się do pracy zawodowej, rozpocząć ją i rozwijać ją na szerszym rynku pracy, gdy skończą karierę sportową,

— ujmowały karierę dwutorową w programach swoich dialogów społecznych na szczeblu krajowym i unijnym;

10. w przypadku zdrowia sportowców:

- rozważyły wspieranie, w stosownych przypadkach, współpracy między organami odpowiedzialnymi za sport, zdrowie i edukację, tak by zapewniać sportowcom wsparcie w zakresie ochrony zdrowia i wsparcie psychologiczne, dzięki programom edukacyjnym w zakresie umiejętności życiowych, zdrowego trybu życia, żywienia, zapobiegania urazom i technikom powrotu do zdrowia, ze specjalnym uwzględnieniem integralności etycznej młodzieży i okresu przejściowego związanego z kończeniem kariery sportowej,
- zachęca się instytucje zdrowia publicznego i prywatnych ubezpieczycieli do rozważenia, w stosownych przypadkach, zastosowania przepisów ubezpieczeniowych zapewniających pracodawcom, sportowcom będącym pracownikami i sportowcom, którzy zakończyli karierę sportową, dodatkową ochronę pracowniczą w zakresie urazów sportowych, ze szczególnym uwzględnieniem okresu przejściowego związanego z kończeniem kariery sportowej;

11. w przypadku finansów sportowców:

- przeanalizowały, w stosownych przypadkach, ustanowienie, lub dalsze rozwijanie, systemów wsparcia finansowego dla sportowców będących studentami, dostosowanych do różnych etapów ich karier dwutorowych,
- rozważyły, w stosownych przypadkach, przygotowanie specjalnych stypendiów związanych z karierami dwutorowymi w instytucjach kształcenia i szkolenia, które to stypendia pomogłyby sportowcom łączyć edukację ze sportem. Takie stypendia mogłyby obejmować wsparcie finansowe w przypadku pewnych wydatków związanych ze sportem, opłacanie nauczania w przypadku konkretnych programów edukacyjnych lub usług wspierających, ze szczególnym uwzględnieniem okresu przejściowego związanego z kończeniem kariery sportowej,

UWZGLĘDNIAJĄC AUTONOMIĘ ORGANIZACJI SPORTOWYCH, WZYWA TAKIE ORGANIZACJE DO:

1. zapewnienia wsparcia na rzecz powodzenia dwutorowych karier sportowców na wszystkich szczeblach wewnętrznych (na przykład poprzez mianowanie wykwalifikowanych doradców, by wspierali sportowców od początku do końca ich kariery sportowej; dzięki odpowiedzialnym trenerom i personelowi pomocniczemu uwzględniającym potrzeby sportowców w zakresie edukacji i pracy; poprzez planowanie krajowych i międzynarodowych wydarzeń sportowych w sposób uwzględniający potrzeby sportowców w zakresie edukacji i pracy oraz chroniący ich przed nadmiernym obciążeniem) (*);
2. rozwijania, prowadzenia lub pełnego uczestniczenia w sieciach i mechanizmach ustanowionych w państwach członkowskich lub przez publiczne organy sportowe w celu rozwijania oraz wdrażania usług związanych z dwutorowymi karierami sportowców;

3. rozważenia mianowania specjalnych ambasadorów dwutorowej kariery sportowców, by zademonstrować, że możliwe jest odnośnienie znaczących sukcesów w sporcie i jednoczesne odnośnienie sukcesów w edukacji i pracy;
4. współpracy z izbami handlowymi i zawodowymi oraz z przedsiębiorstwami, by zwiększać świadomość tego, jakie pozytywne aspekty i korzyści mogą przynieść pracodawcom sportowcy, zachęcając jednocześnie do elastycznych ustaleń dotyczących pracy sportowców;
5. zachęcania do negocjowania umów sponsorskich z firmami, które to umowy pozwolą sportowcom zdobyć doświadczenia zawodowe, zapewnią im ułatwioną rekrutację i elastyczne ustalenia dotyczące pracy w firmie sponsora lub u jego partnerów; angażowania;
6. w stosownych przypadkach, organy reprezentujące sportowców w przygotowywanie polityki i działań w zakresie karier dwutorowych,

ZWRACA SIĘ DO KOMISJI EUROPEJSKIEJ, BY:

1. na podstawie unijnych wytycznych dotyczących dwutorowej kariery sportowców rozważyła zastosowanie odpowiednich działań w ramach drugiego planu prac Rady w sprawie sportu, w tym poszukiwanie sposobów mierzenia wdrożenia środków z zakresu polityki w dziedzinie karier dwutorowych w UE, które mogłyby być dobrowolnie stosowane przez państwa członkowskie;
2. zapewniła wsparcie sieciom karier dwutorowych, które łączyłyby stowarzyszenia sportowe, przedsiębiorstwa oraz izby handlowe i zawodowe, organizacje sportowe, instytucje edukacyjne, organy krajowe i lokalne oraz trenerów, tak by umożliwić wymianę informacji i najlepszych praktyk na szczeblu UE;
3. propagowała i wspierała dzielenie się w UE najlepszymi praktykami w zakresie karier dwutorowych sportowców, między innymi poprzez wsparcie dla projektów i rozpowszechniania ich wyników w ramach właściwych systemów i programów finansowania;
4. wspierała system monitorowania i badań dotyczących międzynarodowego wymiaru programów karier dwutorowych, w szczególności w odniesieniu do rezultatów przechodzenia przez sportowców z jednego etapu życia do drugiego, gwarantowania rozwoju sportowców w przypadku dyscyplin wymagających wczesnej specjalizacji, skuteczności środków i usług wsparcia w państwach członkowskich oraz procesu ponownego wchodzenia przez wybitnych sportowców na rynek pracy;
5. wspierała rozwój zestawu minimalnych wymogów jakościowych na szczeblu europejskim we współpracy z podmiotami z tego obszaru, który mógłby służyć jako punkt odniesienia dla krajowych usług w zakresie karier dwutorowych i takiej infrastruktury, zapewniając przejrzystość i gwarantować sportowcom – w tym sportowcom znajdującym się za granicą – jakość, bezpieczeństwo i ochronę.

(*) Zastrzeżenie weryfikacji: delegacja IT.